ΓΑΛΛΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΤΟΥ EDMOND THERRY

ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΤΡΙΔΑ

ΤΙΣ 15 τοῦ Δεκέμβρη τοῦ 1870 μιὰ ψυχρὴ μέρα τοῦ ὀλεθρίου ἐκείνου χειμῶνα, ἔπεφτε ψιλὴ καὶ παγωμένη βροχή. Οἱ δυστυχισμένοι Γάλλοι στρατιῶτες παγώνανε κάτω ἀπ' τὶς μανδύες τους, ἂν καὶ εἶχαν ἀνάψει φωτιὲς ὁ' ὅλα τὰ σταυροδρόμια τῆς πόλεως Σαίντ - Ἀμάντ, τὴν ὁποίαν κατεῖχε ἡ δευτέρα ταξιαρχία τοῦ 60υ σώματος. Κανένας ὅμως δὲν παραπονιοτανε. «Οἱ Πρῶσσοι εἶνε πολὺ κοντά!» λέγανε, κι' αὐτὸ ἔφτανε γιὰ νὰ στυλώση τὴ γενναία γαλλικὴ καρδιὰ ποὺ τριῶν μηνῶν ἀτυχήματα δὲν εἶχαν ἀκόμα καταβάλει.

Μιὰ μοῖρα ἀπὸ 4 κανόνια ἦταν ὅλο τὸ πυροβολικὸ τῆς ταξιαρχίας. Τὰ κιβώτια ἦσαν ἄδεια σχεδόν, καὶ τ' ἄλογα ἀδυνατισμένα· μασοῦσαν τὸ λίγο χόρτο ποὺ ξεχάσανε οἱ χωρικοὶ φεύγοντας.

Ἕνας λεβέντης λοχίας τοῦ πυροβολικοῦ καθότανε ἀπάνω σ' ἕνα σπασμένο ὑποστάτη κανονιοῦ μὲ τοὺς ἀγκῶνες του στὰ γόνατα κι' ἐρέμβαζε βαθειά. Συλλογιζότανε τὶς συμφορὲς ποὺ πέσανε στὸν τόπο του, τὴν μάννα του ἢ τὴν ἀραβωνιαστική του, πιθανῶς καὶ καὶ τὶς δυό, γιατὶ τὰ χείλη του ἦσαν σουφρωμένα κι' ἔκλαιγε. Ἄξαφνα ἀκούστηκε ἡ φωνὴ τοῦ λοχαγοῦ.

— Λοχία Μενμπερζὲρ καβαλίκεψε ἀμέσως καὶ πήγαινε στὸ Δημαρχεῖο.

— Πολὺ καλά, λοχαγέ μου, εἶπεν ὁ νέος.

— Θὰ πᾶς νὰ πάρεις ὁδηγίες ἀπ' τὸν ἀρχηγὸ τοῦ ἐπιτελείου, μὰ κάμε γρήγορα γιατὶ εἶνε ἀνάγκη.

— Λοχαγέ μου, πηγαίνω ἀμέσως.

Ὁ Μενμπερζὲρ καβαλίκεψε ἀμέσως, ἔτρεξε στὸ Δημαρχεῖο καὶ παρουσιάστηκε στὸν ἀρχηγὸν τοῦ ἐπιτελείου, ὑπασπιστὴν τοῦ Στρατηγοῦ τῆς Μεραρχίας.

— Εἴσθε ὁ λοχίας ποὺ ζητήσαμε ; τὸν ρώτησαν.

— Μάλιστα, κύριε ὑπασπιστά.

— Τὸ ἄλογο σας εἶνε γερό ;

— Ἐγγυῶμαι ὅπως καὶ γιὰ τὸν ἑαυτό μου.

— Πήρετε μαζύ σας τροφές ;

— Προγευμάτισα, κύριε ὑπασπιστά.

— Πολὺ καλὰ καθῆστε καὶ περιμένετε μιὰ στιγμή.

Σὲ λιγάκι τὸν φώναξε.

— Νὰ περὶ τίνος πρόκειται. Εἰδοποίησαν τὸν στρατηγὸ πὼς ἕνα ἰσχυρὸ ἀπόσπασμα Πρώσσων φάνηκε ἀπροσδόκητως στὴν κωμόπολι Βιλλετιὸν ὅπου στάθμευε ἕνας Γάλλος λοχαγὸς μὲ τὸν λόχον του τοῦ 300ῦ συντάγματος πεζικοῦ, πὼς σκοτώσαν τὸν λοχαγό, πὼς ὁ λόχος αἰχμαλωτίστηκε καὶ πὼς ὁ ἐχθρὸς τραβήχθηκε πρὸς τὸ Σαίντ - Ἀμάντ μαζὺ μὲ τοὺς αἰχμαλώτους Γάλλους, ἀφίνοντας νεκροὺς καὶ πληγωμένους στὸ πεδίον τῆς μάχης. Εἶνε λοιπὸν ἀνάγκη νὰ στείλωμε ἐκεῖ ἀμάξα τοῦ νοσοκομείου μ' ἕνα λόχο πεζικοῦ, μὰ δὲν ἔχουμε ἐδῶ κανένα ἀξιωματικὸ τοῦ ἐπιτελείου οὔτε ἱππικὸ γιὰ νὰ βεβαιωθοῦμε ἂν ὅλα αὐτὰ εἶνε ἀλήθεια ἢ τεχνάσματα γιὰ νὰ τραβήξουν τὸν στρατόν μας σὲ καμμιὰ ἐνέδρα ὁπότε ὁ λόχος μας ἢ σφαγῆ ἢ θὰ αἰχμαλωτισθῆ.

Ἔχετε κουράγιο νὰ πᾶτε σ' αὐτὴ τὴν ἀποστολή ;

— Δέχομαι ! ἀπάντησε χωρὶς δισταγμὸ ὁ Μενμπερζέρ.

— Πολὺ καλά, παιδί μου, εἶπεν ὁ ὑπασπιστής. Ὁ λοχαγός σου μοῦ ἔδωκε λαμπρὲς πληροφορορίες γιὰ σένα. Προσπάθησε νὰ ἐπιτύχης καὶ δὲν θὰ σὲ λησμονήσουν. Ξέρεις νὰ διαβάζης τὸν χάρτη τοῦ ἐπιτελείου ;

— Μάλιστα, κύριε ὑπασπιστά.

— Μελέτησέ τον. Τὸ Βιλλετιὸν πέφτει 12 χιλιόμετρα μακριὰ ἀπ' ἐδῶ. Προσπάθησε νὰ γυρίσεις σὲ δυὸ ὧρες.

— Πολὺ καλά, εἶπεν ὁ Μενμπερζέρ.

— Μιὰ τελευταία ὁδηγία ἀκόμη, εἶπεν ὁ ὑπασπιστής... Ἂν, προτοῦ φθάσεις στὸν προορισμό σοι, παρατηρήσεις τὸν ἐχθρό, νὰ μὴ προχωρήσεις. Νὰ προσπαθήσεις μόνον νὰ μαντέψεις τὰ σχέδια του, τὸν δρόμο ποὺ πέρνει καὶ τὴν θέσι ποὺ κατέχει. Πρὸ πάντων μὴ κουράσεις πολὺ τ' ἄλογο σου στὸν πηγεμό, γιατὶ ἂν ἡ ἔκθεσις ποὺ ἐλάβαμε εἶνε ψεύτικη, ἔχεις τὴν ἀνάγκη του γιὰ νὰ γλυτώσεις ἀπ' τὸν κίνδυνο.

Ὁ Μενμπερζὲρ ἀφοῦ δοκίμασε τὸ περίστροφο καὶ τὸ σπαθί του καβάλησε καὶ χύθηκε σὰν ἀσπραπὴ στὸν δρόμο ποὺ τραβοῦσε ἀπ' τὸ Σαίντ - Ἀμάντ στὸ Βιλλετιόν.

Β'.

Ὁ παγωμένος ἀέρας τοῦ ἔδερνε τὸ πρόσωπο, στὰ μουστάκια του κρέμονταν κρύσταλλα, τὰ μάτια του δάκρυζαν ἀπ' τὴν ταχύτητα, μὰ ὁ Μενμπερζὲρ δὲν κρύωνε. Συλλογιζότανε πὼς ἐκεῖ κάτω κεῖτονται στὴ γῆ πληγωμένοι καὶ μερικοὶ πατριῶτες του ποὔπρεπε νὰ τοὺς σηκώσουν προτοῦ ξαναγυρίσουν οἱ Πρῶσσοι. Δὲν ξεχνοῦσε ἐν τούτοις καὶ τὴν ὑπόσχεσι τοῦ ἀξιωματικοῦ: Δὲν θὰ σᾶς λησμονήσουν !

Κύτταξε τὸν χάρτη καὶ τράβηξε μπρός. Πέρασε ἀπὸ ἕνα χωριὸ καμένο καὶ χαλασμένο ἀπ' τὶς ὀβίδες ὀβίδες τῶν Πρώσσων καὶ προχώρησε μέσ' στὸ σκοτάδι Τρέχοντας συλλογίζοταν πὼς ἂν ἐπρόκειτο περὶ τεχνάσματος τοῦ ἐχθροῦ, ὁ κίνδυνος ἦταν κοντά. Μπῆκε σ' ἕνα δάσος ποὔταν στὸ πλάγι τοῦ δρόμου, ὅταν ἔξαφνα τὸ ἄλογο του τέντωσε τ' αὐτιά του καὶ χλιμίντρισε.

— Λοιπόν, εἶπεν ὁ Μενμπερζέρ, φθάσαμε σὲ τόπο κατοικημένο. Κι' ἀμέσως τράβηξε τὰ χαλινάρια τοῦ ἀλόγου γιὰ νὰ ἐμποδίση καινούργιο χλιμίντρισμα.

Ἄξαφνα ὁ θόρυβος ἱππικοῦ ἔφθασε ὡς ἐκεῖ. Ἀφυγκράστηκε καλὰ κι' ἄκουσε κρότον σπαθιῶν.

— Λοιπόν, μουρμούρισε, νὰ ἡ περίπολος τῶν Πρώσσων ποὺ ἔρχεται ἀπ' τὸ Βιλλετιόν. Ὥστε θὰ τὸ κατέχει ὁ στρατός τους καὶ ἡ ἔκθεσις ποὺ στείλανε ἦταν ψεύτικη.

Μιὰ στιγμὴ σκέφθηκε νὰ γυρίση πίσω, μὰ ἡ συνείδησίς του τοὔλεγε, πῶς τίποτε βέβαιο δὲν εἶδε ἀκόμα, καὶ πῶς πρέπει νὰ δῆ τοὐλάχιστον μιὰ Πρωσσικὴ περικεφαλαία !

Ἡ περίπολος πέρασε ξαφνικὰ ἐμπρός του μὲ ταχύτητα, χωρὶς νὰ τὸν δῆ κανείς.

Γ'.

Ἐξακολούθησε τὸν δρόμο του μὲ περισσότερη προσοχὴ ὅταν ἄκουσε φωνὲς κοντά του. Ἡ καρδιά του σπαρτάρησε δυνατὰ κι' ἀναγκάστηκε ν' ἀφίση τὰ χαλινάρια τοῦ ἀλόγου, γιὰ νὰ τοῦ περάση ἡ συγκίνησις. Μὰ συμφορὰ του !... Τὸ ἄλογό του μόλις μυρίστηκε ἄλλα ἄλογα κοντὰ ἄρχισε νὰ χλιμιντρίζη δυνατά. Συγχρόνως πενῆντα μέτρα μακρυὰ ἄκουσε γερμανικὰ ἕνα τρομερό : «Τὶς εἶ ;»

Δὲν ὑπῆρχε πειὰ ἀμφιβολία. Οἱ Πρῶσσοι κατεῖχαν τὸ Βιλλετιόν. Ὁ Μενμπερζὲρ ἔστρεψε πίσω τ' ἄλογό του καὶ κεντῶντας δυνατὰ τὰ πλευρά του ἄρχισε νὰ τρέχει σὰν ἀστραπὴ πρὸς τὸ Σαίντ Ἀμάντ.

Δυστυχῶς οἱ Πρῶσσοι ποὺ περιμένανε τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ πανούργου τεχνάσματός των, ἐνεδρεύαν ἐκεῖ κοντά. Εἴκοσι ἱππεῖς ὅρμησαν ἀμέσως πρὸς καταδίωξι του, ἀντιληφθέντες πὼς εἶνε κατάσκοπος. Ὁ λοχίας ἔτρεχε ὅσο γρήγορα μποροῦσε. Οἱ Γερμανοὶ ἀφοῦ ἀδειάσανε πάνω του τὶς καραμπίνες τους, χωρὶς ἀποτέλεσμα, ξεσπαθώσανε καὶ τὸν κυνηγοῦσαν. Αὐτὸς γυριμένος ἀπάνω στὴν σέλλα γιὰ νὰποφεύγει τὶς σφαῖρες ἔτρεχε δαιμονισμένα, χωρὶς νὰ πυροβολήση.

Ἂν καὶ τὸ ἄλογό του ἔφευγε σὰν ἀστραπή, οἱ Πρῶσσοι πλησιάσανε περισσότερο καὶ ὁ Μενμπερζὲρ ἔνοιωθε τὴν θορυβώδη ἀνάσα τῶν ἀλόγων των.

Τέλος ἀποφάσισε νὰ πυροβολήση καὶ χωρὶς νὰ σταματήση μισογύρισε ἀπάνω στὴν σέλλα κι' ἔρριξε δυὸ σφαῖρες μὲ τὸ περίστροφό του ἐπάνω σ' ἐκεῖνον ποὔταν πειὸ σιμά του. Ἕνας Πρῶσσος κυλίστηκε μαζὺ μὲ τ' ἄλογό του. Πέφτοντας γκρέμισε καὶ τὸν ἱππέα ποὔρχοταν πίσω του. Τρεῖς ὅμως ἀκόμη ἱππεῖς κυνηγοῦσαν τὸν λοχία. Δυὸ ἀκόμη πυροβολισμοὶ τοῦ Μενμπερζὲρ ρίξανε κάτω κι' ἄλλον Πρῶσσο ! Οἱ ἄλλοι δυὸ σταματήσανε γιὰ ν' ἀνταμώσουν τοὺς συντρόφους των ποὺ ἐρχόντουσαν σιγὰ - σιγὰ ἅμα εἴδανε πὼς ὁ Γάλλος ἱππεὺς ἦτο πολὺ μακρυά.

Ὁ Μενμπερζὲρ νομίζοντας πὼς γλύτωσε φώναξε μέσα του «Νίκη ! Νίκη !» ὅταν εἶδε μπροστά του ἕνα τρομερὸ πρόχωμα ποὺ τοῦ ἔκλεινε τὸν δρόμο. Ἦταν μιὰ ἄλλη γερμανικὴ περίπολος !...Ὁ Μενμπερζὲρ ἐφρύαξε ! Εἶχε μπρὸς καὶ πίσω Γερμανούς. Δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ τὸ ἔδαφος ἦταν πλημμυρισμένο ἀπ' τὶς βροχές. Ἕνα μόνο μέσον σωτηρίας εἶχε μείνει ποὺ ὁ λοχία τὸ ἐφήρμοσε χωρὶς δισταγμό.

Ἐπειδὴ ἡ περίπολος ποὔταν μπροστά του δὲν μποροῦσε νὰ τὸν πυροβολήση γιὰ νὰ μὴ σκοτώση τοὺς συντρόφους, ποὺ ἤρχοντο κατόπιν του, ὁ Μενμπερζὲρ φρόντισε νὰ ἐπωφεληθῆ τῆς εὐκαιρίας αὐτῆς. Κρατῶντας τὸ σπαθὶ μὲ τὰ δόντια του, ἔφθασε τριάντα μέτρα μακρυὰ ἀπ' τὴν περίπολο, ἔρριξε δυὸ σφαῖρες, τὶς τελευταῖες τοῦ περιστρόφου του, ἐπάνω της καὶ τρέχοντας σὰν ἀστραπὴ πέρασε ἀνάμεσα ἀπ' τοὺς Γερμανούς, δυὸ τῶν ὁποίων εἶχε σκοτώσει !... Ἔτσι τὸ ἐμπόδιο ὑπερπηδήθηκε, μὰ ὁ κίνδυνος ὑπῆρχε ἀκόμα. Ἡ περίπολος γύρισε κ' ἔρριξε ἀπάνω του μιὰ δωδεκάδα σφαιρῶν.

Τὸν εἶδαν νὰ κλονίζεται πάνω στὸν ἀναβολέα, μὰ δὲν ἔπεσε. Σκαρφαλωμένος στὴν σέλλα ἐξακολούθησε τὸ ἰλιγγιῶδες τρέξιμό του γιὰ τὸ Σαίντ Ἀμάντ.

Δ'.

Ὁ στρατηγὸς ἀνήσυχος, βλέποντας ν' ἀργῆ νὰ γυρίση ὁ Μενμπερζέρ, τράβηξε μὲ μερικοὺς ἀξιωματικοὺς ἔξω ἀπ' τὸ χωριό, ἀνησυχῶντας νὰ μάθη τί συνέβη καὶ νὰ ἐνεργήση καταλλήλως. Περίμενε ἕνα τέταρτο, ὅταν ὁ ὑπασπιστὴς του διάκρινε μὲ τὸ τηλεσκόπιό του ἕναν ἱππέα, ποὺ ἔφτανε καλπάζων.

Ὕστερα ἀπὸ λίγα λεπτά, τὸ ἄλογο τοῦ Μενμπερζὲρ σωριάστηκε στὰ πόδια τοῦ στρατηγοῦ. Τρέξανε νὰ σηκώσουν τὸν δυστυχῆ Μενμπερζέρ, μὰ εἶδαν πὼς ἦταν μουσκίδι στὸ αἷμα. Ἔφερε 3 — 4 πληγές, ἦταν χλωμός, ψυχομαχοῦσε !... Μόλις μπόρεσε ν' ἀρθρώση τρεῖς λέξεις : «Χωρίον... κατέχουν... Πρῶσσοι !...»

Κ' ἔξεψύχησε !

. . . . . .

Ὁ Στρατηγὸς ἔβγαλε τότε τὸν σταυρὸ τῆς λεγεῶνος τῆς τιμῆς ἀπ' τὸ στῆθος του καὶ τὸν κάρφωσε στὸ στῆθος τοῦ ἥρωος :

— Εἶσαι ἄξιος γι' αὐτὸ τὸ παράσημο περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλον, μουρμούρισε σκουπίζοντας τὰ δάκρυα του. Τοὐλάχιστον θὰ τὸν φορέσης μέσα στὸν τάφο σου !...

Edmond Therry